

Narocnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 20 Lir — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 50 Lir
Ček rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

SCOVENEC

Izdaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Telefon 4001 4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire, Estero, me-
se 20 Lire, Edizione
domenica, anno 34
Lire, Estero 50 Lire.
C. C. P. Lubiana
10.650 per gli abbo-
namenti: 10.349 per
le inserzioni.

Filiale:
Novo mesto.

Vojno poročilo št. 957

Povečano

ogledniško delovanje v Sirti Napadi na sovražna oporišča ter na Bono — Ena sovražna podmornica potopljena in 7 letal sestreljenih

Vojno poročilo št. 957.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:
V Sirti je bilo povečano ogledniško delo-
vanje.

V libijski Sahari se nadaljuje pritisk
nadmočnih sil na naše posadke.
Sovražni protinapadi, izvedeni s pomočjo po-
membnih pehotnih oddelkov, niso dosegli v Tu-
nisu nikakega uspeha. Sovražnik je bil povsod
vržen nazaj na svoje izhodne postojanke.

Oddelki našega letalstva so bombardirali an-
gloško-ameriška pristanišča v francoski Se-
verni Afriki in zlasti naprave v Boni,
kjer so povzročili silovite požare na ciljih.

Letalski napadi so povzročili nekaj škode v
osrednjih četirih v Tunisu. Tudi v Keruanu
je bilo razdejanih nekaj arabskih hiš. Med prebi-
valci so bile ugotovljene žrtve. Nemški lovi so
v boju sestrelili pet letal, enega pa protiletalska
obramba.

V vodah pri Pantelleriji sta dva naša
»MAS« zadel na sestrili v morje eno letalo
ter odbila napad nekaterih drugih letal.

Neka pomorska edinic po poveljstvu po-
ročnika bojne ladje Saverija Marotta je
potopila v srednjem Sredozemlju eno sovra-
žno podmornico.

Vladar med ljudstvom in vojaštvom na Siciliji

V osem dnevnem obisku pri utrjenih predelih Sicilije je bil vladar deležen navdušenih pozdravov in manifestacij
med ljudstvom in vojaštvom

Messina, 7. januarja. AS. Kralj in Cesar je v
Messini 7. januarja končal dolgo in zanimivo po-
tovanje po Siciliji. Potovanje se je začelo pravi ondi
dne 28. decembra. Vladar je potovanje naredil, da
bi se osebno prepričal o ukrepih, izdanih za pri-
pravo obrambe obojstranskega ozemlja in da se na
različnih predelih, od obrežnih do onih v za-
ledju, obiskal utrdb in dodelane zapreke. Poleg
tega mu je potovanje omogočilo, da je nekaj dni
ostal med svojimi četami v oziroma gorečem od na-
vdušenja in bojevitosti, v kateri žive vojaki s kop-
nega, z morja in z neba, ki tvorijo posadko na si-
cilskem ozemlju.

Tu je treba predvsem poudariti zelo pomem-
ben dogodek. Prestolonaslednik je bil na Siciliji
nekaj dni pred Vladarjevim prihodom in je med
četami, ki so mu neposredno podrejene kot povelj-
niku južnih armad, prebil božjo kralj in Cesar
ki je na sveti dan hotel ponesti svojo vzvišeno tola-
žilno besedo in darila vojnim ranjencem v prestoi-
nici, je za novo leto spet bil med svojimi vojaki.

Vladarjeva prikazen je povsod med vojak-
i vzbudila globoko in kar se da živo navdušenje.
Čete so se pokazale Vladarju v vzglednem redu.
Iz mnogih srečanj z vojaki se je dala ugotoviti kar
najvišja morala med četami, še bolj pa njihov duh
in volja do zmage. Vojak živi tu v okolju in v oza-
rju velikega domoljuba. Če se katero ljudstvo ra-
duje in navdušuje nad svojimi vojaki, je to zdra-
vo, močno in delavno sicilsko ljudstvo. Razen tega
pa naj bo nekaterim, ki so dobro poučeni po na-
sprotnikovi propagandi, prav ali napak, je sovraštvo
zoper Angleže kar se da globoko in se je neizmerno
povečalo zaradi divjaških napadov na sicilska pre-

deleža središča, ki niso imela in nimajo nobenega
vojaškega pomena.

Kaj nas sklepamo po dnevih, ki smo jih pre-
živel na Siciliji med Vladarjevim obiskom? To,
da ima ljudstvo kar najgloblje in trdno vero v
zmago. In tudi vojaki, ki se gibljejo v tem zdravem
ozračju ter žive v tem kar se da zdravem okolju, so
navdušeni ob misli, da nosijo orožje za veličino
domovine. Ovacije, ki jih je sicilsko prebivalstvo
pridržalo Kralju in Cesarju, lepe manifestacije,
katerimi ga je sprejelo prebivalstvo po trgih in
vseh niso bile pomembne samo kot izraz vdano-
sti do vladarske hiše, temveč so pokazale tudi, kako
globoko je vera v zmago, ki povzdiguje duha po-
nosnemu sicilskemu ljudstvu.

Kralj in Cesar je bil osem dni med četami in
med prebivalstvom. Pri prvem je našel kar najvišji
duh, pri drugem pa je dobil goreč križ volje in
vere. Prave množice so Vladarja sprejele v Pa-
lermu, Cataniji, Messini, Enni, Modici, Agrigentu,
Ragusi, Siracusi, Caltagirone in Trapaniju. Vse
hiše so bile okrašene z nešteti zastavami.

Za nas je bil najbolj ganljiv sprejem pri kmeč-
kem prebivalstvu po velikih in malih krajih in
raznih koncih Sicilije. Licata, ki jo je nasprotnik
večkrat bombardiral, Vittoria in Niscemi so kraji,
kjer se je najbolj pokazala preprostost, neprisi-
lost in prijaznost pri sprejemu in tam je Vladar
moral dobiti najgloblje vtise. Prebivalci Licate so
vpili: »Živel Kralj!« Temu kriku pa so vedno do-
dali še krik-sovrastva proti nasprotniku. Ljudem v
Vittoriji se je zdelo najbolj posrečeno, če vpijejo
ime lastnega kralja in ga menjavajo z vzklikom:
»Živel Kralj!« V Niscemiju so pridni kmetiči iz
krajca pričakali Vladarja ob vstopu v vas in se
zbrali na gričih, ki obdajajo cesto.

In koliko mladine je bilo okoli Vladarja? Ni
se še nikoli primerilo, da bi videli toliko otrok.
Na tisoče in tisoče jih je bilo povsod, koder je šel
Vladar. Vsi so ga najprej boječe pogledovali, po-
tem pa jim je pozdravljanje in vzklikanje odraslih
dalo poguma, da so premagali zadržko ter vpili v
svojim narečju: »Viva u Re!»

Najganjlivejši dogodek se je primeril v Pa-
lermu. Ko je Vladar pregledoval čete, razporejene ob
cesti zmage in vpričo množice, ki se je bila na-
gnetla po stranskih ulicah, so začele sirene za

letalski alarm dajati svoje mirke in resne glasove.
Kralj je stojal na svojem avtomobilu, obdan od
prvega pribočnika in pribočnikov, kar naprej šel
mimo čete, množica pa je navdušeno in ognjevito
ploskala. Tako je prišlo do prizora, da je vsa mno-
žica sprlo nevarnosti, ki so jo oznanjale sirene,
hotela ostati ob svojem Vladarju. Nagneta se je
okoli njegovega avtomobila, kakor da bi hotela va-
rovati življenje svojemu Kralju. Glasni vzkliki:
»Živel Kralj!« in »Živel savejski dom!« so postali
še glasnejši. Zvoki kraljeve koračnice so odme-
vali po vsej veliki cesti. Godbe, ki so spremljale
čete, so vse skupaj začele igrati staro koračnico,
ljubo italijanskim srecem. Navdušenje množice se
je razširilo na vsa velika cesto in enodušni krik
in glasno vzklikanje je poslednji pisk sirene kar
zadušilo. Hrum motorjev naših lovec, ki so žvi-
gali po nebu nad mestom v vseh višinah, se je zde-
lo, da doni kakor bojni spev.

Med potovanjem je Vladar obiskal nekaj po-
morskih in letalskih oporišč, kjer smo italijanskim
mornarjem in letalcem videli ob boku nemške mor-
narje in letalce. V nekem letalskem oporišču je
Vladar pregledal močne vrste strojev in oseba
nemškega letalstva. V pomorskih oporiščih se je
Vladar, ki so ga spremljali visoki častniki iz po-
morskega poveljstva in iz poveljstva pomorske ob-
rambe, dolgo ustavljal.

Vladarjevo potovanje po Siciliji je trajalo osem
dni. Povprečno je prevozil po 250 km na dan in
to v odprtem avtomobilu. Vsako jutro je bil odhod
ob 8. prihod v kraj, dovožen za prenočišče pa med
16 in 17 uro. Vsako jutro je Vladar zajtrkoval iz
nahrbtnika, in sicer na prostem ob kakršnem koli
vremenu. To je kronika, ki je ni treba nič povelj-
čevati z barvami. Ni bilo mogoče o tem Vladarjevim
potovanju dati nobenega zapovednega poročila, ni
bilo mogoče dati nobenih podrobnosti o poti, ne
o posebnih obiskih na določenih odsekih utrjenih
predelov. Razlogi so preveč razumljivi, da bi jih
bilo treba kaj pojasnjevati.

Kralj in Cesar je na Siciliji živel nekaj dni
med svojimi vojaki in med svojim ljudstvom. Po-
vsod, kjer je poslušal vzklike vojakov in množice,
je moral slišati, s kakšno ljubeznijo in vdano-
stjo ga obdajajo vsi Italijani.

Odmev Vladarjevega obiska v Nemčiji in Španiji

Berlin, 7. jan. AS: V tukajšnjem tisku je našlo
velik odmev nadzorstveno potovanje Kralja in Ce-
sarja v Siciliji. »Deutsche Allgemeine Zeitung« in
»Völkischer Beobachter« popisujeta v svojih ko-
mentarjih strateški pomen velikega italijanskega
otoka, ki predstavlja zemljepisno središče Sredo-
zemlja. »Börsen Zeitung« pripominja v trikolon-
skem članku z naslovom »Sicilija, branik Evrope«,
da so osne sile lahko na Siciliji hitro in izdatno
ustvarile čudovito mostišče v Tunis ki lahko za-
vira sovražno plovbo po Sredozemlju ter ovira na-
sprotniki pri izvedbi njegovih napadalnih načrtov
proti polotoku. Strateški pomen sicilskega branika,

kar najbolj utrjenega z obrambnimi napravami,
zaključuje list je posebno poudarjen v potovanju,
ki ga je te dni izvedel italijanski suveren po raznih
središčih, v katerih se je na kratko zadržal in ga
je množica povsod navdušeno pozdravljala.

Madrid, 7. jan. AS: Španski tisk na široko piše
o obisku Kralja in Cesarja v Siciliji. Listi prima-
šajo obširen popis tega potovanja v člankih z vid-
nimi naslovi, v katerih poudarjajo navdušeno vne-
mo prebivalstva. Posebno popisujejo dogodek v
Palermu, ki je pred sovražnikom samim potrdil
najvišje vojaške kreposti ter skupnega duha med
suverenom in narodom.

Sovjetske letalske izgube

Berlin, 7. jan. AS: Danes so nemški lovci, ka-
kor se doznava iz vojaškega vira, sestrelili v le-
talskih dvobojih nad srednjim odsekom fronte in
v področju Ilmskega jezera 44 sovjetskih letal,
med njimi veliko število oklopnih bojnih letal. —
Protiletalsko topništvo je v odseku Velikih Luk
sestrelilo nadaljnjih 7 letal.

Berlin, 6. jan. AS: Kakor se doznava po do-
sledj znanih poročilih, je sovjetsko letalstvo izgu-
bilo 5. januarja na vzhodni fronti skupno 55 letal,
od teh 29 v letalskih dvobojih, 6 letal pa je se-
strelilo protiletalsko topništvo.

Zahteve angleških listov

Zeneva, 7. januarja. AS. Londonski dopisniki
švicarskih listov poročajo, da je položaj v Severni
Afriki povzročil veliko nezadovoljstvo v angleški
prestolnici in da angleški tisk zahteva, naj se
čimprej odpre drugo evropsko bojišče, da bodo
Anglosasi napadli istočasno z Rusi. Dopisnik li-
sta »Gazette de Lausanne« poroča, da sta »Daily
Mail« ter »Times« močno nastopila zoper potek
bojev v Tunisu zahtevajo, naj zavezništvo začne z
odločno ofenzivo na zahodu. Angleški tisk pravi,
da ulegne imeti zavlačevanje bojev v Severni
Afriki neprijeten vpliv na vojskovanje drugih za-
veznikov. »News Chronicle« piše, da morajo an-
glosške armade trdno stopiti na evropsko celino,
preden bodo Rusi izžrpali svoje sile.

Angleški baloni v Švici

Bern, 7. jan. AS: V kantonu Freiburg so našli
štiri zažigalne balone angleškega izvora.

8000 ujetnikov v Šantungu

Cingtao, 7. januarja. AS. Iz vojaških krogov
se je izvedelo, da so japonske sile od 22. novem-
bra do konca decembra uničile v vzhodnem delu
provinc Šantung 33 sovražnih vojaških oporišč
ter prijelo okrog 8000 ujetnikov in zaplenile ve-
like množice orožja in streliva.

1500 letal nad Tokiom

Tokio, 7. jan. AS: Pri proslavi obletnice zma-
govite vojne v vzhodni Aziji je večeraj zjutraj v
popolnem redu letelo 1500 japonskih letal nad ja-
pansko prestolnico. Zasopani so bili težki in lahki
bombniki, lovski in ogledniška letala ter druge
vrste letal.

Zbiranje judov v francoski Afriki

Lisbona, 7. jan. AS. V tukajšnjih krogih je
napredilo globok vtis poročila, da bodo nekateri za-
interesirani angleški krogi v kratkem predložili
angleški vladi, naj se spravi v Severno Afriko
vsi Judje, živeči v nevtralnih državah, ako njihova
navzočnost povzroča diplomatske in gospodarske
težave dotičnim državam. Povezo se sprašujejo,
kakšno so nameni tega predloga. Ničte ne verjame,
da naj bi se s tem olajšal položaj nevtralnih držav,
ker bi London na ta način izgubil v nevtralnih državah
svoje edine pristaje in zagovornike. Zato drugi
domnevajo, da si hočejo Angleži v Severni
Afriki izbrati znatno količino človeškega materiala
— seveda iz najnižjih plasti — da bi ga v potrebnem
trenutku izkoristili kot meso za topove.

Maršal Kvaternik preveden

v rezervu

Zagreb, 7. jan. AS: S Poglavitkovim dekre-
tom je bil maršal Slavko Kvaternik razrešen dol-
žnosti obrambnega ministra. Ohranil je vse pravice
in časti, ki mu gredo kot maršalu v rezervi.

Letalska nesreča v Egiptu

Ankara, 7. jan. AS: Pri letalski nesreči zahod-
no od Kaira, je bila ubita žena angleškega letal-
skega maršala sira Arthurja Dedderja ter letalski
podmaršal Mac Laughay, poveljnik angleških letal-
skih sil v Egiptu.

Francoski državni dolg

Bern, 7. jan. AS: Iz Pariza se je izvedelo:
francoski državni dolg je narasel v astronomsko
število 1000 milijard frankov. To je četrta državni
dolg, v katerega niso vštete zadolžitve za konzum
in za železnice.

Hudi boji ob Donu in Stalingradu

Neprerestni napadi pri Velikih Lukih zavrnjeni - Sovjeti so izgubili včeraj
56 letal

Hitlerjev glavni stan, 7. jan. Nemško vrhovno
poveljstvo objavlja.

Boje v področju Dona in Kalmikov ter
na prostoru okrog Stalingrada trajajo dalje.
Pri tem so nemške pehotne in oklepne divizije v
sodelovanju z močnimi oddelki letalstva in romun-
skih bojnih letalcev, zavrnile vse napade Sovjetov.
V protinapadu je bilo na enem mestu uničenih 20
sovražnih oklepov.

Napadalni oddelki so uničili na srednjem od-
seku vzhodnega bojišča številne sovražne bojne
postojanke.

Neprerestni napadi na Velike Leku in jugo-
vzhodno od Ilmskega jezera so bili zav-
rnjeni. Izohodične postojanke so bile razbite že
v topniškem ognju. Uničenje tamkaj obkoljene so-
vršniške skupine sil je pred zaključkom. V hudih
letalskih bojih nad srednjim severnim odsekom

fronte so sestrelili naši lovci 44, protiletalsko top-
ništvo pa 12 sovražnih letal, pri čemer niso sami
izgubili niti enega letala.

Sovjetski promet v zaledju na cesti po ledu
preko Ladoškega jezera, je bil podnevi in
ponoči uspešno obstrlejevan od letalstva in top-
ništva.

V Libiji ojačeno delovanje napadalnih od-
delkov. Hitra nemška bojna letala so z dobrim
učinkom obstrlejevala motorizirane sile in neko
angleško letalsko oporišče.

V Tunisu so bile napadajoče sovražniške
sile v protinapadu vržene nazaj na izhodiščne
postojanke. Letališče v Boni je bilo podnevi in po-
noči bombardirano. Sovražnik je izgubil 6 letal.

Na zapadu sta bili sestreljeni 2 angleški letali.
Bojna letala so napadla za vojno važne na-
prave na angleški vzhodni obali.

Sovjeti so izgubili že okoli 5000 tankov

Namesto lanskega mraza je letos na vzhodu deževje in sneg

Berlin, 7. januarja. Te dni širi Moskva kup
laži o dogodkih na vzhodnem bojišču. Boljševiški
radio stalno poroča o na novo zavzetih krajih ter
o strašnih udarcih, zadanih sovražniku. Ni prvič,
ko zasledujemo to nesramno igro. Položaj pa se v

Nove nemške podmornice

Berlin, 7. jan. AS: Izvedelo se je, da so nem-
ške ladjedelnice izdelale novo vrsto preskrbovalnih,
kakor tudi posebnih petrolejskih podmornic, ki bo-
do dovažale nafto in druge predmete, potrebne za
preskrbovalne podmornice bodo važna gibljava
oporišča v borbi proti sovražnemu ladjevju. Pod-
mornice imajo tudi orodje, potrebno za popravo
lažje poškodovanih ladij.

Nemški poslanik se poslavlja iz Madrida

Madrid, 7. januarja. AS. Španski zunanji mi-
nister Jordana je priredil kosilo v čast nemške-
mu poslaniku von Stohrerju, ki bo prihodnje dni
odšel iz Madrida na novo službeno mesto v Ber-
lin. Navzoči so bili člani vlade, visoki predstavi-
niki stranke ter uradni nemškega poslanstva. Ob
tej priložnosti je minister Jordana izročil po-
sloniku von Stohrerju v Francovem imenu odli-
čevanje Velikega križa reda Izabele Katoliške.

Japonski letalski uspehi

Tokio, 7. januarja. AS. Dočim je japonsko le-
talstvo napadalo sovražna oporišča v kitajski pro-
vinci Junan ter v angleški Vzhodni Indiji, so dru-
gi oddelki japonskega letalstva, delujoči v Birmi,
v mesecih novembru in decembru uničili 77 so-
vražnih letal. Samo decembra je bilo uničenih 31
letal, in sicer 20 v letalskih dvobojih, ostala pa
je zbila protiletalska obramba. Poleg tega sta
morala dva sovražna lovca pristati v Birmi. Eden
je nepoškodovan.

De Gaulle odstopa Angliji francoske kolonije

Pariz, 7. jan. AS: »Matin« poroča članek vis-
conta Mondouja, ki je bil dolgo časa v Londonu
intimni sodelavec de Gaullova, iz katerega je zve-
del za tajno pogodbo med Churchillom in de Gaul-
lom, po kateri bi Francija po morebitni anglosaki
zmagi odstopila za nedolčen čas del svojih kolonij
in nekatere francoske obalne pokrajine ob Rokavu.

zadnjih 24 urah nikjer ni bistveno spremenil. Sre-
dišče sovjetskih napadov je še vedno ob Tereku
ter ob Donu. Sovražni napadi niso dosegli omem-
be vrednih uspehov in so bili kakor prej končani
neugodno za napadalec. Treba je omeniti, da nem-
ški tisk poudarja težave, v katerih se nahajajo za-
vezniške sile v borbi, ki se nadaljuje okrog trd-
njave Velike Luke in srednjem bojišču, kjer bi se
radi boljševiki polastili te važne postojanke; toda
njihovi napadi so izpadli ob junaškem nem-
škem odporu. Nemška obramba dobiva tamkaj
nove okrepitve.

Za boj na vzhodu so značilne vremenske raz-
mere, ki so popolnoma različne od lanske zime.
Dočim je leta 1941 temperatura že novembra padla
na 30 do 40 pod ničlo, pa letos povsod v Rusiji
toploter redko pade pod ničlo, pač pa je mnogo
dežja in snežnih neviht, nakar vse skupaj zmrzne.
Posledica tega je, da so ceste skoraj neuporabne
za tanke. Kakor vse kaže, je položaj ugodnejši za
zavezniške čete, ker imajo boljše organizirano za-
ledje. Na splošno je naloga branilcev manj trda,
kakor naloga napadalcev. Na nekaterih odsekih,
kjer so bili doslej največji boji, so omenjene vre-
menske razmere že vplivale na napadalec, ki so
začeli popuščati. Važnost uspeha nemške obrambe
je razvidna iz uradnega poročila, ki pravi, da je
bilo med 20. novembrom in 31. decembrom uni-
čenih ali zaplenjenih okoli 5000 sovjetskih tankov.
to je povprečno 120 na dan. Ta številka je v tej
vojni za tako kratko razdobje doslej najvišja. Ali
bo po tem sovražnik še dolgo lahko vztrajal pri
svojih napadih, se sprašujejo v Berlinu. Vojaki
krogi na to ne odgovarjajo, ker v nasprotju z
Anglosaksi in Sovjeti med boji molčijo.

Angleži razgaljajo svoje načrte

Rim, 7. jan. AS. Angleški lesečnik »Nine-
teenth Century« je objavil članek, v katerem se
bavi z ureditvijo Evrope po vojni, kakršno si že-
lijo Angleži. Ta članek je do neke mere presenetil
celo angleške kroge, saj odkrito zatrjuje, da bo
treba ne samo Nemčijo, marveč tudi Rusijo razde-
liti na majhne države. Najboljše evropsko ravno-
vesje, pravi pisec, je tisto, ki je bilo že v 19. sto-
letju, ko je bila Evropa zveza majhnih držav. Če
bi se uredilo, ki bi dala Angliji možnost vsiliti
svoje zakone vsej celini, razkosali samo Nemčijo,
bi narasla važnost Rusije in načrt za popolno in
nesporno gospodarstvo Velike Britanije bi se spri-

čo večje sile moskovskega velikana izjalovil. Torej
bo treba izločiti tudi Rusijo ter jo združiti na
majhne države kakor Nemčijo. Dejstvo, da me-
sečnik kakor »Nineteenth Century«, ki dobiva po-
bude v pristojnih političnih krogih blizu vlade, že
v vojni predlaga tako plačilo boljševiški Rusiji za
prispevek v prid bogataške demokracije, dokazuje
neskladnost nena ravne zveze med obema deželama
ter neiskrenost angleške politike, ki je v skladu s
svojim izročilom pripravljena izdati in žrtvovati
svojega sedanjega zaveznika, da bi uresničila sanje
o zasužnjenju Evrope svojim lastnim koristim.

Slovesna proslava fašistične Befane v Ljubljani

Ljubljana, 7. januarja.

Dne 6. t. m. so razdelili zavoje fašistične Befane mladim organizirancem GILL-a. Zjutraj so se zastopniki oblasti podali na sedež Zveznega poveljstva GILL-a, kjer so bila razdeljena darila v zavojih za male in mlade Italijane.

Navzoči so bili Ekse, Visoki komisar Grazioli, Ekse, general Gambara, Zvezni tajnik, general Ruggeri, župan, kvestor in druge oblasti.

Po pozdravu Kralju in Cesarju in Duceju, ki ga je odredil Visoki komisar, so vse organizirance v popolni obleki zapele himno »Giovinezza«. Nato je Zvezni tajnik v hitrem nagledu podal podatke obdaritvenim Visokemu komisarju, ki je nato v kratkih besedah razložil pomen manifestacije, ki je nov javen dokaz skrbi in skrbstva fašističnega režima, ki se razteza na to novo italijansko pokrajino.

Nato se je izvršila razdelitev daril, ki so jih organiziranci, katere so si sledile v vrsti, sprejemale iz samih rok Visokega komisarja, Ekse, generala Gambara, Zveznega tajnika in drugih oblasti.

Ekse, Grazioli in oblasti so nato zapustile sedež GILL-a, navdušeno pozdravljale manifestacijo vere v Duceja, ki so jo priredili vsi navzoči. Nato so se podali v kino Union, kjer so na delitev daril čakali mladi moški organiziranci.

V kinu Unionu

Po pozdravu Kralju in Cesarju in Duceju, ki ga je odredil Visoki komisar in po močnem vzklikanju Oboroženim Silam, so se tribuni približali organizirancem, katerim so oblasti razdelile darila, ki so obsegala oblačila in življenjske potrebščine.

Tudi ta simpatična slovesnost se je končala s himno »Giovinezza« in z navdušeno manifestacijo vere na naslov Duce, čigar imena so vsi navzoči živahno vzklikali. Slovesnost je

vzbudila najživahnejše veselje med mladimi Slovenci, ki so mogli videti, kako skrbijo ustanove režima zanje prav tako, kakor za njihove italijanske tovariše.

Oblasti med hojevniki

Oblasti so se nato udeležile slovesnosti, ki so se razvijale na Taboru, kjer je bila pripravljena menza v oskrbi Dopolavora Oboroženih Sil in sicer za številno zastopstvo vojakov iz ljubljanske posadke.

Po pozdravu Kralju in Cesarju in Duceju, je general Gambara v kratkih besedah v imenu hojevnikov iz te zone operacij tolmčil zahvalo stranki in tolmčil njihovo prisego »pobiti partizane, pa naj velja, kar hoče«.

Oblasti so nato razdelile ovoje, ki so obsegali nagrade v denarju.

Cez dan so se Zvezni tajnik in člani direktorija podali v razne vojašnice po mestu, da bi tovarišem v orožju razdelili darila, ki jih jim je poslala stranka po glavnem stanu Kraljeve vojske. Zveznega tajnika in voditelje so povsod sprejeli z navdušenimi manifestacijami za Duceja in s temi manifestacijami so hojevniki še enkrat hoteli izraziti svojo voljo za zmago.

V vojaški bolnišnici

Popoldne se je zaupnica ženskih fašistov ob enem z nekaterimi fašističnimi ženami podala v vojaško bolnišnico, da bi se enkrat prinesla svoje besede okrepitve slavnemu ranjenemu in bolnikom.

Ko so delile darila stranke, so tovarišice ženskoga fašizma hoteli biti blizu vojakov tudi na ta dan krščanskega praznika.

V fašističnem Dopolavoru

V navzočnosti Zveznega podtajnika Capursa in zaupnice ženskih fašistov je predsednik fašističnega Dopolavora v Ljubljani razdelil otrokom članov v zavojih darila, ki jih je dala na razpolago Zveza fašistov.

Enzo Selloni — Zvezni podtajnik v Ljubljani

Ljubljana, 7. januarja.

Tajnik Stranke je na predlog Zveznega tajnika imenoval fašista Enza Selloni letnik 1911, vpisan v Stranko od leta 1929 (tretji fašistični nabor), prostovoljec v O. M. S. in v sedanji vojni, za Zveznega podtajnika naše Zveze fašistov.

Izmenjava občinskega komisarja v Loškem potoku

Fašist Terestio Mandrini je imenovan za izrednega občinskega komisarja v Loškem potoku namesto fašista Henrika Asnaghija.

Malo je produkej, ki ne bi na njih nastopil tudi kakšna Stalova gojenec. Tudi koliko uspešnih nastopov v komorni glasbi nam je že pripravil prof. Šlais! Komorne duo, trio in kvartete! Na teh je upošteval in uporabljal naša domača kakor svetovna glasbena dela raznih časov in slogov. Pripravil in našel je tudi posamezne cele komorne večere v Ljubljani in drugod. Velikega pomena za našo glasbeno kulturo je ljubljanski godalni kvartet, čigar trije člani so izšli iz Stalove šole. Stalova zasluga je vsekakor, da se je violinski pouk pri nas močno zboljšal in dvignil ter tudi komorna glasba široko razmahnila in kaže čim dalje lepše sadove.

Poleg pedagoškega dela je prof. Šlais prišel od 1. 1911 dalje nastopati zopet tudi kot koncertant. V maju 1941 sta s takratnim rektorjem GA pianistom Antonom Trostom prvič nastopila v samostojnem koncertu kot komorni duo ter čudovito lepo in umetniško prvovrstno izvajala tri sonate. Potem drugič v januarju 1942 zopet tri sonatna dela. Enako bosta izvajala na petkovem koncertu zopet tri velike sonate Verecinija, Beethovna in Bortkiewiczja. Prof. Šlais nastopa zadnja leta tudi večkrat zlasti v radijskih koncertih deloma s prof. Trostom, deloma s prof. Pavlom Ranigajcem. Njegova izvajanja so vedno močnejša. Prav hvaležni smo mu, da je zadnja leta začel tudi sam nastopati in nuditi občinstvu plemenitih užitkov iz obilice svojega violinskega in splošno glasbenega znanja.

Kot izvrstnemu pedagogu, enemu izmed stebrov naše Glasbene akademije, kakor tudi odličnemu umetniku mu k njegovima jubilejema iskreno čestitamo. Zahvaljujemo se mu za vse glasbeno delo, ki ga je v dobri preki 20 let izvršil med Slovenci. Zelo mu še za bodoče zdravje, moči in božjega blagoslova, da bo tudi še nadalje njegovo pedagoško in umetniško delo venčano z največjimi uspehi.

S. P.

Trojni jubilej vrlega moža

Na praznik svetih Treh kraljev je praznovanje trojnega jubileja v krogu svojih prijateljev in znancev g. Michael Bedenk s svojo soprogo Ano. Praznovanje je s soprogo 25-letnice zakona, ko sta si oboje obljubila zvestobo in podporo v življenju. Prav na praznik pred 50 leti je g. Michael Bedenk zagledal luč sveta na Črnučah kot šestletni otrok premožnega posestnika. Preteklo pa je 30 let, odkar se je g. jubilar izučil pekovski obrti v Radovljici na Gorenjskem. Danes veš ne izvršuje pekovski obrti, pač pa rad poprime za vsako delo, da pošteno preživlja svojo družino. Je še čil in krepak. Bog ga ohrani kot poštenjaka in skrbnega družinskega očeta, kakor tudi njegovo dobro ženo g. Ano!

Stanovanjske odpovedi v I. 1942

Po podatkih ljubljanskega okrajnega sodišča je bilo v letu 1942 podanih 695 sodnih stanovanjskih odpovedi, ko jih je bilo v letu 1941 še skoraj za polovico več, namreč 1194. V lanskem decembru je bilo zaznamovanih na sodišču le 32 odpovedi. Bila pa so leta, ko je doseglo število odpovedi nad 2000 do 2500. Odkar je uvedena zaščita stanovanjskih najemnikov, to je od oktobra 1940, morajo hišni gospodarji v odpovedih sodišču navesti tudi razlog, iz katerega zahtevajo od najemnika izpraznitev stanovanjskih prostorov, kar poprej ni bila navada. Do 75 in več odstotkov vseh lani podanih stanovanjskih odpovedi navaja kot razlog neplačano najemnino, ki so jo ostajali najemniki dolžni za več mesecev; nekateri so stanovali kar po 6 do 8 mesecev, ne da bi se pobirali za najemnino. Na drugem mestu so dalje stanovanjske odpovedi, ko so gospodarji odpovedali samo iz razloga, da rabijo stanovanje za sebe ali za svoje, posebno za svoje poročene sinove in poročene hčere. Bilo je precej odpovedi, ko so gospodarji navajali, da so najemniki kruto žalili njih ali pa člane njihove družine, da so najemniki živeli nemoralno in nepošteno ter delali med sosedi preprij in zdraho.

Proti sodnim stanovanjskim odpovedim druga leta najemniki splošno niso ugovarjali, to leto pa so bili ugovori zelo pogosti, skoraj do 80% vseh odpovedi ni bilo takoj pravomočnih, marveč se je o njih razvijal krajši ali daljši proces. Marsikateri najemniki so ugovarjali samo zato, da so pridobili na času in da so si mogli poiskati drugo stanovanje, da so izselitev in izpraznitev stanovanja zavlekli in da so gospodarju ponagajali. Stanovanjske pravde so drugače bile kratke, le nekatere so se zavlekly za dalj časa.

Z novo uredbo je sedaj zaščita stanovanjskih najemnikov podaljšana do konca vojne. Z uredbo bivše belgijske vlade od 17. oktobra 1940 je bila najprej uvedena zaščita stanovanjskih najemnikov, ki je zlasti ščitila najemnike, vpoklicane na orožne vaje. Veljavnost te uredbe je bila določena do oktobra 1941, nakar je bila z uredbo Visokega komisarja od 9. oktobra 1941-XIX podaljšana do 31. decembra 1942-XXI, sedaj pa je spet podaljšana.

Zaposlenost delavcev v novembru

Iz statistike Zavoda za socialno zavarovanje za Ljubljansko pokrajino je razvidno, da se je od oktobra na november število zaposlenega delavstva zmanjšalo za 127, število moških zaposlenih se je zmanjšalo za 86, žensk pa za 41.

Narastel pa je odstotek bolnikov in sicer za 0,03 na 3,10%.

Dnevna zavarovana mezda delavstva stalno narasta in se je v novembru povzela za 0,28 lire na 25,23 lire povprečno dnevno. Tudi skupna zavarovana mezda je od oktobra na november narasla za 3.824,90 na 641.052,40 lire.

Zaposlenost po strokah izkazuje povečanje zaposlenosti pri gradnji prevoznih sredstev, industriji papirja, predelovanju kože, gradnjah nad zemljo in v občinskih obratih, zmanjšanje zaposlenosti v večjem obsegu pa izkazuje gozdno-zagarska industrija in gradnja cest. V ostalem pa so razlike med zaposlenostjo po strokah od oktobra na november zelo majhne.

Italijansko-nemška trgovina

Poročali smo že, da je bil dne 16. decembra lani podpisan protokol o trgovinski izmenjavi med Italijo in Nemčijo, podpisala sta ga senator Giannini in dr. Clodius. V zvezi s tem prinaša milanski »Il Solec« naslednji članek:

Izredna važnost izmenjave med Italijo in Nemčijo na trgovskem polju se lahko da pojasniti z nekaj značilnimi podatki: Začnimo s krompirjem in gre za dobavo 2 milij. stotov iz Nemčije, kar se je v veliki meri tudi že uresničilo kljub prevoznim težavam na železnicah. Krompirju je treba dodati žito. Lani je Nemčija posodila Italiji 1 milijon stotov žita, ki ji ga je Italija točno vrnila, potrebovala pa je žito za prehodne čase od ene letine do druge. Letos bo Nemčija dobavila Italiji 3 milijone stotov žita, od katerih bosta dva milijona vrnjena, 1 milijon stotov pa bo ostal na kompenzacijskem računu.

K dobavnim teh življenjskih potrebščin pa je dodati še nemške dobave surovin in goriv, ki so važni za vojno proizvodnjo. Dobava premoga Italiji je stalna in znana. Poleg premoga dobavlja Nemčija staro železo, jeklo, razne rudnine, stroje in orodje, tekstilne proizvode, orožje, vse, kar je potrebno za izpolnitev italijanskih zalog, za povečanje italijanske vojne proizvodnje.

Italija pa dobavlja v zameno številne druge predmete. Glede prehrane dobavlja Italija isto, kar je po vrednosti in količini dobavljala lani, vkljub zmanjšanju nekatere proizvodnje in prometnih težavam in sicer povrnino svežo in konzervirano, pa tudi ekstrakte, konzerve, sir in riž. Čeprav pošiljanje teh predmetov nekoliko zmanjšuje italijansko potrošnjo, vendar ne tvori nobenih težav v italijanski preskrbi.

Nadalje dobavlja Italija Nemčiji konopolje, svilo, kromovo rudo, tobak in vino za bojevnike, boksit, pirat, žveplo, fioko in mnoge druge proizvode, med njimi tudi živo srebro.

Italijanska zunanja trgovina v letu 1942 bo presegala ono iz predvojnih časov. 80% italijanske zunanje trgovine so danes razvijala z Nemčijo. V tej zvezi je tudi važno blokiranje cen v medsebojni trgovini. To blokiranje bo ostalo v veljavi tudi še za vse leto 1943.

K tej blagovni izmenjavi pa je treba dodati še izmenjavo na delovnem polju. Stotisoči italijanskih delavcev delajo danes v nemški industriji in nemškem kmetijstvu. Nekateri velike italijanske tovarne so s predelavo surovin, ki jih dobavlja Nemčija, proizvedle velike količine, ki jih delno naravnost oddajajo italijanskim delavcem v Nem-

Ob dvojnem jubileju profesorja Jana Šlaisa

Izredni profesor

naše Glasbene akademije za gosti in komorno glasbo Jan Šlais obhaja letos dva življenjska jubileja: 50-letnico rojstva in 30-letnico umetniškega udejstvovanja. O priliki teh dveh njegovih letih in pomenih jubilejev kakor tudi zaradi njegovega bližnjega koncertnega nastopa v petek skupno s pianistom profesorjem Antonom Trostom se čutimo dolžne spomniti se jubilara in posvetiti nekaj vrst njegovemu življenju in delu.

Prof. Jan Šlais je po rojstvu Čeh, rojen 23. januarja 1893 v Radlicah, mestnem delu današnje Velike Prage. Glasbo je študiral na praškem konservatoriju in l. 1913 odlično dovršil konservatorijski violinski študij pri pedagogu prof. Suchem. Takoj nato je odpotoval v Moskvo, kjer je služboval kot koncertni mojster opere »Zimnina«, ene največjih poleg dvorne, hkrati sodeloval pri velikih simfoničnih koncertih pod vodstvom Kusevickiega. L. 1919 se je vrnil v Prago in se kot sodelujoči violinist udeležil velike propagandne, od države organizirane turnee simfoničnega orkestra Nar. gledališča v Parizu, Londonu, Zenevi, Bernu in Zürichu. V l. 1919-20 ga najdemo v Mariboru, kjer poučuje gosti na Glasbeni Matici in koncertira. Zella po še večji strokovni izpopolnitvi ga je gnala nazaj v Prago k mojstru Ševčiku, na kar je zopet koncertiral v Pragi in po deželi. Leta 1921 je bil povabljen kot učitelj gosti na malo prej ustanovljeni konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani. Rad se je odzval. Pri prihodu v Ljubljano je takoj dvakrat nastopil v koncertih, na koncertu v filharmonični dvorani, ki so jo po vojni zopet otvorili, je koncertiral s svojo soprogo pianistino in potem še enkrat nastopil na slavnostnem koncertu v gledališču. Nato pa se je popolnoma posvetil pedagoškemu delu: poučevanju gosti in komorne glasbe. Že na bivšem našem konservatoriju je ustanovil Visoko šolo za gosti. Na novo ustanovljeni naši Glasbeni akademiji je od l. 1940 dalje izredni profesor in upravitelj violinskega oddelka. V nad dvajsetletnem vestnem violinskopedagoškem delu nam je vzgojil že precejšnje število izvrstnih goslačev, ki delujejo danes deloma pri opernem in radijskem orkestru, deloma po glasbenih in drugih šolah. Iz Šlaisove šole so izšli kot absolventje: Vida Hribar-Jerajeva, Karel Rupel, Vinko Sušteršič, Leon Pfeifer, Albert

Dermelj, Kajetan Burger, Jurij Gregore in drugi. Tudi Francka Roje-Ornikova je bila mnogo let njegova učenka, istotako Uroš Prevorsek, Franjo Stančič in še in oni naših pomembnejših goslačev. Sedaj se pri Šlaisu pri GA izobražuje izredno nadarjena violinistinja Jelka Stančičeva. Krasne uspehe Šlaisove šole lahko opazimo leto za letom na internih in javnih produkcijah Glasbene akade-

Koledniki so mirno končali svojo službo

V predvojni Ljubljani, v letih od 1900 naprej in tudi še poprej ni bil udomačen med udobnimi in mirnimi ljubljanci običaj koledovanja, ki je najlepše in najčisteje ohranjen med Belokranjci. Koledniki so bili takrat sila redki. Sploh se niso pokazali na ulici, kajti roka pravice bi jih poklicala na odgovor. Koledniki so se kmalu po prvi svetovni vojni zelo udomačili in so bila nekatera leta, ko so skupine kolednikov kar poplavljele mesto, po vseh ulicah in javnih lokalih jih je bilo polno, tako, da je bila pozneje politična oblast prisiljena koledovanje delno omejiti in sploh prepovedati. Med koledniki so bili namreč tudi taki delomrzniki, ki so prav ta lepi običaj izrabljali v svoje nečedne in umazane posle in namene.

Zanimiva letna bilanca zemljiške knjige

Ljubljana, 7. januarja.

Poslovni svet ima navado, da napravi ob koncu leta splošen pregled o vseh uspešnih in neuspešnih poslih, o napredovanju ali nazadovanju podjetja, o vseh izvedenih načrtih in drugih poslovnih stvareh. Tak pregled napravi tudi pameten gospodar in kmetovalec. A tudi drugi ljudje, zavodi in ustanove delajo letne bilance, ki jim pokažejo sliko celotnega gospodarstva. Ker je zemljiška knjiga pri nas nekak gospodarski barometer, je pač umestno, da napravimo tudi nekako letno bilanco o zemljiški knjigi. V kratki novici je bilo že omenjeno, da je zemljiškoknjižni urad okrajnega sodišča v Ljubljani zaznamoval lani 4115 poslovnih števil ali toliko zanimivih spisov. Sedaj naj navedemo nekatere zanimivosti in številke o vključenih in izbrisanih posojilih odnosno dolgovih in bremenih.

Poglavje o hipoteknih posojilih in kreditih je zanimivo za presojo sedanjih gospodarskih razmer Ljubljane z okolico, posebno za gospodarstvenika in finančnika. V preteklem letu je zemljiška knjiga zaznamovala 545 predlogov za vključbo zastavne pravice v varnost posojil, ki so jih dovoljevali razni ljubljanski denarni zavodi raznim posestnikom v mestu, bolj redko onim v bližnji in daljni okolici.

Ujet politikomisar

Fantje s poljskega protikomunističnega oddelka so te dni pri Pijavi Gorici ujeli Vladimirja Stepčnika, politikomisarja in nadzornika komunističnih tolp med Orlom in Pugledom. VI. Stepčnik je ljubljčan. Bil je do spomladi lanskega leta uslužben kot uradnik pri Mestni hranilnici ljubljanski, nakar je izginil v hribe med komuniste. Tako izginejo komunistični zasleplenci drug za drugim v neizbežno, neizogibno usodo.

Športniki, ali že veste...

... da je italijanska boksarska zveza kaznovala evropskega prvaka srednjetežkega razreda Musina z denarno kaznijo 5000 lir? Kazen je pristojna športna oblast utemeljila takole: »Pri svojem nastopu v Madridu proti Paco Buenu se je pregrešil Musina s svojim vedenjem in z zamerjanjem treninga, kar bi bila njegova dolžnost, ker je prvak Evrope in predstavnik italijanskega boksa.«

da se je zgodila danskemu vratarju državne nogometne reprezentance Sörensen precej neprijetna znesreča? Ko je igral nedavno v Kopenhagenu, se mu je zmešalo — ali kar koli je že bilo — in se je lotil boksarskega napada na nasprotnega branilca. Efekt te tragikomedije je bil, da je dobil Sörensen prepoved javnega nastopa do 15. aprila 1943.

... da so vplejali v italijanskem nogometnem športu nove premije za zvestobo? Teh so določili posebno zaslužni in posebno korektni igralci. Polovico izplačajo na roko, polovico pa nakažejo v hranilno knjižico, kar bo prišlo vsakemu nogometašu v poznejših letih posebno prav. Poleg nagrad za zvestobo so uvedli v italijanskem nogometnem športu tudi posebne premije za vzorno športno vedenje na igriščih.

Iz kronike ljubljanskih župnij v letu 1942

Župnija Sv. Jakoba

Dušno pastirstvo se je uveljavljalo predvsem v cerkvenih organizacijah (Marijinih družbah, Katoliški akciji, Marijinih vrtili itd.). Važnost se je polagala tudi na dušnopastirsko obisk družin, vendar bolj priložnostno. V načrtu je sistematičen obisk farnih družin. Za rakovniški del župnije, ki je od farnega središča precej odmaknjen, vrše v marsikateri dušnopastirski posle gg. salezijanci na Rakovniku. Med dušnopastirsko delo lahko štejemo tudi skrb za revne in bolnike a pomočjo Vincencijeve in Elizabetne konference, ki z mesečnimi podporami od 20—50 lir pomagata lajšati največjo bedo. S stalnimi nabirkami po župniji se posreči zbrati vsak mesec nujno potrebno vsoto za razdelitev podpor. Farani kažejo za to delo dosti razumevanja.

Gospodarstvo cerkve bi vedelo povedati, da je treba kljub darožljivosti vernikov zelo paziti, da se državi ravnotežje med dohodki in izdatki. Na kakšne večje adaptacije v teh razmerah ni misliti, dobila pa je cerkev preteklo leto marsikatero dopolnitev v razsvetljavi.

Za leto 1942 kažejo župnijske matice sledečo sliko: rojenih 86 (prej. leto 79), doma 10, samo krščenih 8. Od teh je 45 dečkov, 41 deklic. V večnosti je odšlo 79 (prej. leto 77), od teh 30 moških in 49 žensk; doma jih je umrlo 47, drugod (večinoma v bolnišnici) 32. Dva mrljiva sta bila pripeljana iz drugih župnij. Najvišjo starost je dosegla Katerina Ana s svojimi 96 leti.

Porocenih je bilo 54 parov, dva od teh sta bila drugam, iz drugih župnij so prišli k poroki trije pari. Najmlajša nevesta je bila stara 17 let, najstarejši ženin 67 let. Oklicanih je bilo 91 parov. V primeri z letom 1941, ko zaznamujemo poročne knjige 99 porok, se kaže v letu 1942 znaten padec.

Konverzije so bile tri.

Drobne novice

Koledar

Petek, 8. januarja: Severin, opat; Apolinar, škof; Teofil, mučenec; Erhard, škof.
Sobota, 9. januarja: Vital, mučenec; Julijan, mučenec; Bazilisa, devica in mučenica; Peter, škof.

Novi grobovi

† Matej Rozman, V St. Vidu nad Ljubljano je 5. januarja umrl po dolgotrajni bolezni posestnik g. Matej Rozman, star 84 let. Rajni je bil oče uglednega šentivškega trgovca in zapušta tri sinove in dve hčerki. Pokopali ga bodo v petek 8. januarja ob 10 dopoldne v St. Vidu.

† Ursula Arko, V Ribnici je umrla hotelirka in posestnica gospa Ursula Arko. Pokopali jo bodo v petek dopoldne na farnem pokopališču v Ribnici.

† Stelka Ogrin, V Ljubljani je umrla gospa Stelka Ogrin roj. Pavlovič. Pokopali jo bodo v soboto ob pol treh iz kapele sv. Krištofa na Zalah.

† Slavica Nečemar, V Ljubljani je 7. januarja umrla gospa in mati Slavica Nečemar, roj. Križnič. Pokopali jo bodo v soboto, 9. januarja, ob 3 popoldne iz kapele sv. Nikolaja na Zalah.

Naj rajni svetli večna luč, vsem njihovim dragim naše sožalje!

Poziv vsem hrvatskim državljanom!

V zvezi z uredbo o registriranju tujcev in v želji, da združijo čimbolj vse hrvatske državljane na področju Ljubljanske pokrajine, odreja konzulat Nezavisne Države Hrvatske v Ljubljani popis vseh državljanov na tem ozemlju.

Popis se bo izvršil po naslednjem redu: ponedeljek, 11. jan., državljani z začetnico ABCDD; torek, 12. jan., državljani z začetnico EFGHIL; sredo, 13. jan., državljani z začetnico KLM; četrtek, 14. jan., državljani z začetnico NOPR; petek, 15. jan., državljani z začetnico RSTUVZ; sobota, 16. jan., vsi oni, ki bodo predložili tehtno opravilo, da so bili na dan, odrejen zanje, nujno zadržani.

Prijavitelj se mora vsi hrvatski državljani, t. j. vse osebe, ki so domovinsko pristojne v eno izmed občin na področju Nezavisne Države Hrvatske, stari nad 18 let, Mlajše rodbinske člane prijavitelj starši.

S seboj je prinesiti vse dokumente in spričevala, ki jih državljan poseduje (krstni list, poročni list, domovinsko, polni list, školska spričevala itd.) ter po eno fotografijo (3x4) za vsako odraslo osebo.

Popis se vrši v prostorih konzulata, Ulica 3. maja 1, vsak dan od 8-12 in od 15-18.

Hrvatski državljani, ki živijo stalno izven mesta Ljubljane, naj se v istem času prijavijo po pošti.

V bodoče bodo uživale zaščito konzulata le one osebe, ki bodo pristopile temu popisu.

Konzulat N. D. H. v Ljubljani.

Med. univ. dr. J. LUZAR

ar. linija od 11.-12. ure ponedeljek od pet 2.-3. ure
ciglatova ulica 1/1. (vogel Tavčarjeve ulice)
Slovenaška ulica 1. Obsevanje
(Veliko umetno visinsko svetlobo: Soliturna lamp)

Naše cenjene oglaševalce obveščamo, da bomo nadaljevali z novoletnimi voštili v soboto.

— 15 knjižnih nagrad razpisuje letošnja »Družinska pratika« za reševalce besedne uganke, ki jih bo sredji marca določil žreb. Treba je samo na dopisnici poleg rešitve nalepiti izrezek kupona in poslati založništvu Dr. P. v Ljubljani. Ker bo žreb upošteval število poslanih izrezkov, se po obsojen tihotapec in tat. »Tihotapec vsake hudobije hlapec,« pravi star pregovor. Je v bistvu resničen. Neki France Umberger je rad tihotapec, a je hkratu tudi nevaren tat. Obtožnica mu je očitala, da je izrazil »zajedavec v človeški družbi, ki mu je pošteno in resno delo smrdelo, je vedno imel velike vsote denarja, vodil ženski- ne po gostilnah in naročal najboljša vina. Sam je tedil, da je mnogo zaslužil na črni borzi in pri hazardiranju in da so tatvine premalo rentabilne. Bil je obtožen, da je lani 2. oktobra ponoči vlo- mil pri posestniku Mihi Bokavšku v Štepanji vasi, od koder je odnesel mnogo domače krušne moke, rži, masla in precej perila, vse v vrednosti nad 6000 lir. Ko je Umberger skušal nakradene stvari vtihotapiti čez trošarinsko mejo, je bil zasačen. Obtožen je bil tudi, da je posestniku Gregarju v Štepanji vasi iz kurnika odnesel 8 kokoši in 3 pi- ščance v vrednosti 920 lir. Pred malim kazenskim senatom je bil France Umberger zaradi prve tatvine obsojen na 10 mesecev strogega zapor, za- radi druge pa oproščen.

Drobna ljubljanska kronika

Kongregacija Marije Pomočnice pri os. franciskanih bo imela danes v petek, 8. januarja ob 8. uri, mašo zadušnico za rajno članico go. Francetič in skupnim obhajilom članic. — Popoldne ob 4. uri obhajal mesečni sestanek za mesec januar. — Odboj.

Mladinska predstava Vomergerjeve božične igre »Vrnitev« bo v nedeljo 10. januarja ob 4. popoldne v franciskanski dvo- rani. Cene vstopnic za to zadnjo pred- stavo so nizke, razpisujejo se prav tako vstopnice za koncerte v sosednji dvorani, ki bodo obhajali mesečni sestanek za mesec januar. — Odboj.

V veliki filharmonični dvorani bo drevi ob pol 7. komorni koncert pianista Antona Tresta in violinista Jana Slaisa, ki tvorita umetniško skupino: Ljubljanski komorni duo. Poleg Veracelnejeve Sonate v e-molu in Beethovenove v e-molu, je na spo- rtedu Beethovenova sonata op. 26. Bortie- vitz je bil rojen 1877, leta v Ljubljani in je v glasbi učence Anstola Ljadova. Udeležoval se je kot izbrana pianist, bil od leta 1904 do 1914 profesor klavirja na Sarvenko- vemu konservatoriju v Berlinu ter se potem po več letnem koncertnem potovanju za stalno naselil leta 1922 na Dunaju. Kot skla- datelj je izredno plodovit in spda k kin- o-romantični smeri. Poleg simfoničnih del in ene opere, je napisal mnogo učinko- vitih klavirskih skladb, pesmi in več so- nat. Pomembna so tudi njegova dela, ki spadajo v mladinsko literaturo. Bortikve- z ljub. melodiko in vpleta v njo domače, folklorne motive. Njegova dela imajo ve- liko umetniško vrednost. Na koncertni opo- zariamo. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

Gledališče

OPERA. Petek, 8. januarja ob 17: »Thais, Red A. — Sobota, 9. januarja ob 17: »La Bohème, Red B. — Nedelja, 10. januarja ob 16: »Sestra Ančelka — 7. simfonija. — Izven, Cene od 24 lir navzdol.

DRAMA. Petek, 8. januarja ob 15: »Vdova Rošlinska. Izven, Zelo nizke cene od 12 lir navzdol. — Sobota, 9. januarja ob 17: »Križevci. Izven, Zelo nizke cene od 12 lir navzdol. — Nedelja, 10. januarja ob 14: »Mali lord, Mladinska pred-

sameznik lahko udeležil žrebanja z več kuponi. Izvod pratike s podobo sv. Družine stane 2 liri in se lahko naroča tudi po pošti s priloženo znamko.

Haggard — „Roža sveta“

— Združenje trgovcev ljubljanske pokrajine je z ozirom na predpise za nadzorovanje gibanja in bivanja tujcev v Ljubljanski pokrajini založilo odgovarjajoče prijave tujcev, delavcev in name- ščencev, zaposlenih v podjetjih. Prijave so vsem interesentom od 8. t. m. v pisarni Združenja trgovcev na razpolago.

— Mraz je naglo odnehal. V torek je pri- tisnil hud mraz. Na praznik pa je že nekoliko odnehal. V torek je mraz še podnevi dosegel —5°C, v sredo, 6. t. m., na praznik sv. Treh kraljev, pa je bil zaznamovan jutranji tempera- turni minimum —10,6°C, v četrtek, 7. t. m., samo —6,9°C. V četrtek jutraj je nastopilo malce južnejše vreme. Po oknih ni bilo lepih, lednih rož. Na praznik je znašal dnevni tempera- turni maksimum —3,8°C. Zračni tlak je stabilen in barometer je v četrtek jutraj dosegel stanje 766 mm. Praznik sv. Treh kraljev je bil meglen in oblačen. Proti večeru se je zjasnilo, noč je bila bela in čista. »Kader so Trije kralji oblačni, niso jeseni kmetje mračni,« pravi star vremenski rek, ki pomeni kratko, da nam Trije kralji obe- tajo dobro letino, zlasti sadno.

Ljubljana

1 Sodni tolmači. Apelacijsko sodišče v Ljub- ljani je tudi za leto 1943, kakor poprej drugale- ta, sestavilo splošen seznam vseh sodnih tolma- čev, ki so vpisani v imenik okrožnega sodišča v Ljubljani in v imenikih nekaterih okrajnih so- dišč. Pri okrožnem sodišču v Ljubljani so vpi- sani za sodne tolmače: 3 za latinski jezik, 16 za italijanski, 21 za nemški, 10 za francoski, 16 za srbohrvatski, 2 za poljski, 2 za španski, 1 za ni- zozemski, 5 za angleški, 2 za ruski, 3 za češki, 2 za madžarski in 1 za slovaški. Pri okrajnih so- diščih na Vrhniki, v Logatcu in Ložu je vpisan po 1 tolmač za italijanski jezik, pri okrajnem sodišču v Ribnici 2 za italijanski jezik.

1 Društvo starih, Ljubljana, so darovali: ožji prijatelj pokojnega gospoda Ivana Jureca 300 lir nameste venca, bivši lovski strelski klub Ljub- ljana, 200 lir v počastitev spomina pokojne gospe dr. Novak-ove in tvrdka Zalta Jos. & Comp., Ljubljana, 100 lir. — Iskrena hvala!

1 »Trije kralji romajo po mestu. V zvezi s člankom, ki je bil objavljen v nedeljskem »Slo- vene« pod gornjim naslovom, naj omenim sle- deče: Prav in lepo je, da se naši narodni običaji ohranijo in prenašajo iz roda v rod, toda ohrani- ti se morajo pristni, taki, kakršne smo od svoj- jih prednikov sprejeli. Zgodnja leta pa opažamo zlasti pri šegi »Treh kraljev«, da se ta naš nara- deň običaj slino kvari. Predmetni fantiči se po- služujejo le navade zgolj zato, da si na ta način naberejo denarja, katerega mnogi niti ne zaslu- žijo. Ne rečem, saj je tudi tu nekaj izjem, ki se res zavedajo, kaj predstavljajo in se temu pri- merno opremijo, toda v splošnem so ti »pobalini- ci in celo »pobalince« — bolj podobni pustnim žemam kot pa »Trem kraljem«. Te spake poni- žujejo naše lepe običaje na stopnjo navadne nor- čije in v koristolovstva. Potrebno bi bilo, da se v bodoče izjavi nad tem stroga kontrola in da se pri- pustijo k nastopanju samo dostojno opravljeni mladini. — Ljubljanski mešan.

1 Pri padcu so se ponesrečili. Zelo pogoste nesreče so pri raznih padcih. V Ljubljani so pri padcih ponesrečili: Hrovat Ciril, 35 letni čevlar- ski mojster je padel na Poljanski cesti in se po- tolkel po glavi. — Z leske je padel in se hudo poškodoval 37 letni steklar Matija Strle. — Levo nogo si je pri padcu zelo poškodoval 57 letni de- lavce France Zajc. — Kuhar, 52 letni Karol Umek si je zlomil levo roko. — Z leske je padel in si poškodoval roko in nogo zasebnik, 55 letni Fran- ce Poljanšek. — Dijak, 12 letni Peter Majer je drsal, na ledu pa je tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo.

1 Na sporedu v. simfoničnega koncerta je kot prva skladba, ki se bo izvajala Corellijev Con- certo grosso. Concerto grosso je glasbena oblika, v kateri tekmujejo dve skupini godal. Prvo sku- pino tvorijo v tem koncertu trije solisti: dve vio- lini (Karlo Rupel in Leon Pfeifer) ter čelo (Ce- nek Sedlbauer). Soliste podpira klavičembalo, v naših razmerah klavir (Bojan Adamič). Drugo skupino pa tvorijo vsi ostali godalni orkester na-

šega simfoničnega orkestra. Začetek te skladbe, katere celotni naslov je Concerto grosso za sveto božično noč, je izredno mračen, težak, v molo- vem tonovskem načinu, kakor bi nam hotel sli- kati velike tegobe, v katerih je živeło človeštvo pred rojstvom našega Odrešenika. Konec skladbe pa izvenji popolnoma drugače. Glasba je svetla, osvetočujoča, v prepletem pastoralu nam slika na- stop pastirev, ki hlijo v svetli noči proti hlevu, v katerem se je rodilo nebesko Dete. Toliko v lažje razumevanje dela samega. Poleg Corellije- vega Concerto grosso, je na sporedu Čajkovskega Peta simfonija in Adamičev Scherzo. Dirigent koncerta je Drago Mario Sijance. Vršil pa se bo v ponedeljek, dne 11. t. m. točno ob pol 7 v ve- liki unioński dvorani. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

1 Ljubljana zastavljenih predmetov bo v to- rek, 12. t. m. ob 15 v mestni zastavljalnici na Po- ljanski cesti 15. Spet opozarjamo, da traja zastava- na doba posameznih predmetov samo natanko 6 mesecev ter po preteku tega roka predmeti za- padejo.

„Roža sveta“ bo kmalu izšla.

1 Zemljiške kupčije l. 1942. Zemljiškoknjižni urad je po splošnem seznamu lani zaznamoval 486 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 26 mi- lijonov 833.933 lir. V lanskem decembru je bilo sicer zaznamovanih 57 kupnih pogodb za vred- nost 4.422.664 lir.

Iz dela in življenja - od tu in tam

Z Goreniskega

Zivljenje in smrt v Bohinjski Srednji vasi. V Bohinjski Srednji vasi so umrli v decembru: Ma- tija Zalokar iz Gorjuš, Frančiška Zvan iz Stude, Martin Zvan iz Bohinjske Srednje vasi in Katarina Langus iz Gorjuš. V decembru se je rodilo 5 otrok. V vsem lanskem letu se je rodilo v Bohinjski Sred- nji vasi 47 otrok, novih grobov pa je bilo 49, po- rok 12.

Zbirke za zimsko pomoč. Četrta državna ce- stna zbirka prispevkov za zimsko pomoč je vrgla v pokrajini Koroska 438.624,57 mark, predlanskim 270.000 mark, v radovljinskem okraju je nabrala Hitlerjeva mladina 21.495,57 mark, v krajskem 28.021,40 mark, v kamniškem pa 21.000 mark.

Radio - Philips

vjudno sporoča lastnikom radio-aparatur, da imate priložnost spremeniti brambo svojega radio aparata za prodajo ali komisijsko pro- dajo v moji trgovini. V tem primeru se zglašite osebno s potrdilom od mesinega poglavarstva pri t v r d k i

PHILIPS - RADIO

D. ZRIMEK

Ljubljana, Ulica 3. maja 6

katera bo takoj dvignila radio iz brambe!

Nesreča na planinskem travniku. Pred nedav- nim so se odpravili iz Boh. Srednje vasi oče Ivan Svetec s sinom Jožefom in Matijem na planinski travnik v Praprotno poleg Uskovnice. Očj je hotel povleči že pognojeni travnik. Ko so prišli pred planinsko stajo ob travniku, so našli tam nek razstreljeni predmet. Ko so ga pregledovali, je nepričakovano eksplodiral. Sina Jožefa je eks- plozija ranila na levi roki, manj hudo pa na desni in po obrazu. Očeta pa je izstrelil zadeli v desno nogo. S težavo so se vsi trije spravili v dolino, od koder je rešilni avtomobil odpeljal oba poškodo- vana v bolnišnico na Golnik.

Dom za uslužbence v Škofji Loki. Pred boži- čem je odprla tovarna »Šešir« v Škofji Loki dom za uslužbence. Vsi uslužbenci z obratnim vodom tvrdke, g. Kmetičem na čelo so se zbrali v pri- jaznih prostorih, ki so jih krasili stenski napisi. Dom je bil urejen iz stare stropnice. Po pozdravih obratnega vodje je spregovoril član stranke g. Ne- chiba, ki je izrekel svoje veselje nad tem, da je

CINEMA - UNION - KINO

MALOMBRÀ CON ISA MIRANDA
un film LUX ki ga DIRETTO DA MARIO SOLDATI
LUX FILM

Koncert ljubljanskega komornega tria: M. Lipovšek — klavir, A. Dermelj — violina, G. Sedlbauer — čelo — 21.30 A. NICOTERA: Pogovor s Slovinci — predavanje — 21.45 Orkester pesni vodi dirigent Angellini — 22.10 Koncert kvarteta »Scala« — 22.45 Po- ročila v italijanski.

Parliamo l'italiano!

LA PASSIONE DI SVEGLIARI PRESTO. La sera andarono a letto un'ora prima del solito, per potersi svegliare appena giorno.

Dormivano tutti e quattro nella stessa camera, in quattro lettini separati, ma vi- cinissimi fra loro. «Il primo che si sveglia, si ricordi di chiamare anche gli altri,» disse Ernesto, lacinando mezza aperta un'imposta della fi- nestra.

E il primo a svegliarsi fu Gigetto. Si svegliò, ma gli occhi gli pesavano sempre e non gli volevano stare aperti.

«Come s'è fatto giorno presto!», disse, vedendo in camera tutta rischiarata dalla luce, che passava dall'imposta sovrastante. Quindi, voltandosi verso il lettino accanto, cominciò a dire:

«Ernesto, sul Svegliati, Ernesto!... gli è tardi!»

Ernesto si svegliò; e sbadigliando fino agli orecchi, borbotò fra i denti:

«Come s'è fatto giorno presto!...»

«Chiama Adolfo,» disse Gigetto. «Adolfo! Adolfo! disse Ernesto scrol- lando con la mano l'altro lettino, che era accanto al suo.

«E inutile... non mi riesce d'im- pharal...» rispose Adolfo, fra il sonno; vorrei sapere chi è quell'uggioso che... ha... inventata la mitologia.

naso con poca grazia, come se fosse un cam- pannello, riprese a dire:

«Dunque, ti svegli o non ti svegli? Che è bell'arrivata?»

«Chi?», «La carrozza!», domandò Minuzzolo, saltando a sedere sul letto.

«Ancora no, ma può star poco.» I quattro ragazzi, l'uno dopo l'altro, saltarono giù dal letto e cominciarono a vestirsi.

«Ma che sta proprio giorno?», domandò Minuzzolo, infilando gli stivali e pi- gliando in mano il suo cappello di paglia.

«O che cosa dev'essere?», replicò Er- nesto, spalancando la finestra.

I ragazzi messero il capo fuori della finestra, e dopo aver dato un'occhiata in su, e dopo essersi accorti di aver preso un fiato per un fischio, dissero con voce lunga e lamentevole:

«Oh Dio!... la luna!...»

«E io che credevo che fosse giorno!», aggiunse Gigetto mortificato.

«Ma il giorno dev'essere vicino scom- metto che sono le cinque.»

«Altro che le cinque! io scommetto che è più delle sei!...»

«E io scommetto che sono le sei e mezzo.»

Zitti tutti! disse Minuzzolo: l'orolo- gio di sala ha dato il segnale delle ore. I ragazzi si posero in grand'orecchio, e alzando una mano per aria, si prepararono a contare le ore sulla punta delle dita.

«L'orologio cominciò a battere: «Tan!...»

«E un'alte dissero i ragazzi, rizzando un dito. «Tan!...» «E due!...» «Tan!...» «E tre!...» «E quattro! E cinque! E sei! E sette!...» Arrivati alle sette, si sentirono concludere: ma l'orologio, disorientatamente, cominciò a battere: «Tan!...» «E otto!...» «Tan!...» «E nove!...» «Tan!...» «E dieci!...» «Tan!...» «E undici!...» «Tan!...» «E dodici!...»

I ragazzi allora si guardarono in viso, e tutti affittiti e sconsolati dissero con la solita languida lamentevole:

«Oh Dio!... Mezzanotte!...»

«E ora che cosa si stilla?», domandò uno di loro.

«Qual è vuol pazienza!...»

«E spogliarsi!...»

«E tornare a letto.»

Samo še ta mesec lahko kupite

KERAMIČNE IZDELKE!

pozneje b. prodaja po odredbi vis. Kom. ustavljena

vaze, kipe, pepelnike,

svetnike, plakete, servise itd.

V PAPIRNICI

LIUDSKE KNJIGARNE

Pred škofojo 5 in v podružnici

NIČMAN na Miklošičevi cesti 5

Pohitite!

Organizacija štajerske mladine je podrobno iz- vedena. Ob obisku državnega voditelja nemške mladine Axmanna na Spodnjem Štajerskem, je bila na gradu Vurberg prirejena razstava, ki je prika- zala razvoj spodnještajerske mladinske organiza- cije v okviru štajerske domovinske zveze. Raz- stava je nazorno prikazala ves razvoj, začetki z aprilom predlanskega leta, ko je bilo od 95.000 spodnještajerskih mladencev in mladenk vpisanih le en in pol odstotka v nemškem Kulturbundu. Organizacija mladine je bila že predlanskim spo- mladit hitro izvedena in so bile že poleti prirejene večje mladinske prireditve, od katerih je bila naj- večja 28. septembra leta 1941 v Mariboru. Minulo leto se je delovanje mladinskih organizacij znatno razširilo in konec leta 1942 je spodnještajerska mladina bila vsa že organizirana, saj je vpisanih članov in članic že 92.500. Vse te so povezane v mladinskih organizacijah in krožkih, katerih je vsa skupaj 822. Za mladino je bilo vsega skupaj prirejenih 570 tečajev in taborišč. Teh se je ude- ležilo vsega skupaj 22.470 članov in članic. Kot pomožno sredstvo mladinskemu vodstvu izhaja mesečnik »Der Führerdienst«, ki ima naklado 8000. Kot čtivo za posamezne organizacije in za šole pa izhaja »Untersteirischer Jugenddienst«, katerega je izšlo že 28 števk v celotni nakladi dveh milio- nov izvodov. Mladinske organizacije se poleg kul- turnega udejstvovanja posvečajo zlasti športu. Lani je nastopilo na raznih športnih tekmah 64.000 ude- ležencev. Palletna taborišča pa so imela 1400 ude- ležencev. Mladenke so imele 405 različnih teča- jev, na katerih je bilo 8830 udeleženk. Mladenke so zlasti delovale na socialnem polju, bile v pomoč v poljedelstvu in vodile božično akcijo za izde- lavo igračk, ki je vrgla vsega skupaj 60.000 igračk.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: 44 let- na tovarniška delavka Čokl Marija; upokojeni profesor msgr. Ivan Vreže v starosti 80 let; kovačeva hčerka Gizela Simončič iz Voska pri Sv. Marijeti ob Pesnici; Mihael Adam v tabori- šču v Tuznem; delavčeva hčerka Jožefa Fric iz Maribora; vinčar Anton Kušer iz Zgornje Bistrice.

S Spodnjega Štajerskega

Organizacija štajerske mladine je podrobno iz- vedena. Ob obisku državnega voditelja nemške mladine Axmanna na Spodnjem Štajerskem, je bila na gradu Vurberg prirejena razstava, ki je prika- zala razvoj spodnještajerske mladinske organiza- cije v okviru štajerske domovinske zveze. Raz- stava je nazorno prikazala ves razvoj, začetki z aprilom predlanskega leta, ko je bilo od 95.000 spodnještajerskih mladencev in mladenk vpisanih le en in pol odstotka v nemškem Kulturbundu. Organizacija mladine je bila že predlanskim spo- mladit hitro izvedena in so bile že poleti prirejene večje mladinske prireditve, od katerih je bila naj- večja 28. septembra leta 1941 v Mariboru. Minulo leto se je delovanje mladinskih organizacij znatno razširilo in konec leta 1942 je spodnještajerska mladina bila vsa že organizirana, saj je vpisanih članov in članic že 92.500. Vse te so povezane v mladinskih organizacijah in krožkih, katerih je vsa skupaj 822. Za mladino je bilo vsega skupaj prirejenih 570 tečajev in taborišč. Teh se je ude- ležilo vsega skupaj 22.470 članov in članic. Kot pomožno sredstvo mladinskemu vodstvu izhaja mesečnik »Der Führerdienst«, ki ima naklado 8000. Kot čtivo za posamezne organizacije in za šole pa izhaja »Untersteirischer Jugenddienst«, katerega je izšlo že 28 števk v celotni nakladi dveh milio- nov izvodov. Mladinske organizacije se poleg kul- turnega udejstvovanja posvečajo zlasti športu. Lani je nastopilo na raznih športnih tekmah 64.000 ude- ležencev. Palletna taborišča pa so imela 1400 ude- ležencev. Mladenke so imele 405 različnih teča- jev, na katerih je bilo 8830 udeleženk. Mladenke so zlasti delovale na socialnem polju, bile v pomoč v poljedelstvu in vodile božično akcijo za izde- lavo igračk, ki je vrgla vsega skupaj 60.000 igračk.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: 44 let- na tovarniška delavka Čokl Marija; upokojeni profesor msgr. Ivan Vreže v starosti 80 let; kovačeva hčerka Gizela Simončič iz Voska pri Sv. Marijeti ob Pesnici; Mihael Adam v tabori- šču v Tuznem; delavčeva hčerka Jožefa Fric iz Maribora; vinčar Anton Kušer iz Zgornje Bistrice.

Organizacija štajerske mladine je podrobno iz- vedena. Ob obisku državnega voditelja nemške mladine Axmanna na Spodnjem Štajerskem, je bila na gradu Vurberg prirejena razstava, ki je prika- zala razvoj spodnještajerske mladinske organiza- cije v okviru štajerske domovinske zveze. Raz- stava je nazorno prikazala ves razvoj, začetki z aprilom predlanskega leta, ko je bilo od 95.000 spodnještajerskih mladencev in mladenk vpisanih le en in pol odstotka v nemškem Kulturbundu. Organizacija mladine je bila že predlanskim spo- mladit hitro izvedena in so bile že poleti prirejene večje mladinske prireditve, od katerih je bila naj- večja 28. septembra leta 1941 v Mariboru. Minulo leto se je delovanje mladinskih organizacij znatno razširilo in konec leta 1942 je spodnještajerska mladina bila vsa že organizirana, saj je vpisanih članov in članic že 92.500. Vse te so povezane v mladinskih organizacijah in krožkih, katerih je vsa skupaj 822. Za mladino je bilo vsega skupaj prirejenih 570 tečajev in taborišč. Teh se je ude- ležilo vsega skupaj 22.470 članov in članic. Kot pomožno sredstvo mladinskemu vodstvu izhaja mesečnik »Der Führerdienst«, ki ima naklado 8000. Kot čtivo za posamezne organizacije in za šole pa izhaja »Untersteirischer Jugenddienst«, katerega je izšlo že 28 števk v celotni nakladi dveh milio- nov izvodov. Mladinske organizacije se poleg kul- turnega udejstvovanja posvečajo zlasti športu. Lani je nastopilo na raznih športnih tekmah 64.000 ude- ležencev. Palletna taborišča pa so imela 1400 ude- ležencev. Mladenke so imele 405 različnih teča- jev, na katerih je bilo 8830 udeleženk. Mladenke so zlasti delovale na socialnem polju, bile v pomoč v poljed

A. Fogazzaro:

77

Palača ob jezeru

Pritegnil je k sebi njeno roko, ki jo je še vedno trdno držal v svoji celotni postavi. »Jutri,« je začela Marina in se mu ustavljala; »jutri zvečer po enajsti, na stopnicah, ki vodijo v pristan.«

On pa ni hotel izpustiti njene roke ter jo je neprestano strastno pritiskal na svoje ustnice. Isključno iz njene glave, uml uml uml.

»Pojdiva,« je nenadoma dejala Marina vsa razburjena; »ostanite nekoliko oddaljeni od mene in ne govorite. Pri vratih me zapustite. Vse sem že vedela.«

Silla jo je razumel in ubogal. Naredila sta komaj nekaj korakov, ko sta zagledala nekoga pred seboj. Bila je Kati.

»Šte tukaj, markiza? Povsod sem vas že iskala. Gospa grofica mi je dala ta šat za vas.«

Marini se ni zdelo vredno, da bi odgovorila. Niti ni pogledala služabnice. Ob vratih je hladno pozdravila Silla in izginila v veži.

Silla je šel preko dvorišča in navzgor po stopnicah. Ko je došel že precej visoko, je sede v travo pod visoko cipreso, kjer je ostal dolgo časa, vsrkaval vonj dreves in gledal navzgor proti zvezdam.

Pozneje je grofica Foska, ki se je skupaj z Nepom umaknila v svojo sobo, jokala in se jezila na patra, ki je pripovedoval one strašne stvari in na svojo prijateljico, ki ji je prva poročala o Marini. Vpraševala se je, kaj neki je moralo biti

med Marino in njenim stricem, kaj je rekla in kaj je storil v tisti usodni noči. Izjavljala je, da se hoče orestiti vsega tega in da hoče rešiti tudi sina. Nič več ne slišati ne o tej biši ne o njenem gospodarju, ne o gospodinj, ne o denarju, ne o nobeni drugi stvari. Ko je končala, je začela zopet znova. Nepo je ves čas molčal in se grdo držal. Le če je mati začela govoriti preveč glasno, ji je s kretinjo dal razumeti, naj govori tiše. Ona se mu je v začetku ustavljala; dejala mu je: »Kaj dosežeš ti s svojim molkom?« Tedi je tudi Nepo postal besen. Uboga ženska pa je potem postala ponižna in je jokajoče ponavljala:

»Saj je nora, Nepo, saj je nora.«

Hotela je poklicati odvetnika in se posvetovati z njim. Nepo se je uprl s toliko odločnostjo, da se ji je zdelo, da ima že pripravljen čisto določen načrt. Vprašala ga je, kaj namerava storiti.

»Počakati hočem,« je izjavil, »in ničesar podreti.«

»Kar se daritvene pogodbe tiče, se bojim, da ne bo nič,« mu je ugovarjala. »Zdaj še toliko manj.«

»Počakajmo,« je ponovil Nepo.

Nepo je stresel naočnike z nosu, prijel mater za obe rameni, jo ostro pogledal in dejal:

»Kaj pa, če ni oporoke?«

Grofica ga je gledala in nekaj časa pomišljala. Nato je dejala:

»V tem primeru ostane vse Marini, kaj ne?«

Nepo se je odmaknil in razprostrl roke.

»Hm!« je dejal in pristavil: »Dovolj časa bo pozneje, da mislimo na vse.«

Nekaj časa sta oba molčala.

»Gumb se ti bo odtrgal, ljubček,« je dejala grofica nežno.

Nepo je pogledal gumb, ki mu je visel z obleke na eni sami nitki, in odgovoril prav tako ljubezljivo:

»Momolo nikdar nič ne opazi. Grem pogledat h grofu.«

»Kaj pa to, kar se je zgodilo noč?« je še dejala grofica, medtem ko se je Nepo odpravil iz sobe. »Lepa reč!«

»To me niti malo ne skrbi,« ji je odvrnil Nepo. »Predvsem sem slišal Kati, ki mi je povedala, kako ju je videla, ko sta se vračala. Tudi sklepam iz Marininega vedenja in iz njenih besed, da se mu ni opravičevala, niti se mu skušala prikupiti. Videla boš, da bo jutri jutraj odšel, če že ne ponoči. Kaj si moreš neki misliti po tem, kako je prvič odšel in zaradi česa?«

Saj je povedal odvetniku, kako je prišel sem. Povedal je, da je v neki bližnji vasi zvedel za grofovo bolezen. Zdaj pa grem.«

Nepo je nalezl v loži na Kati, ki je klepetala z odvetnikom in Vezom. Ko je zagledala gospodarja, je takoj izginila. Ostala dva nista vedela nič več o bolnikovem stanju, odkar je zdravnik odšel. Nepo je tiho odšel proti bolnikovi sobi, medtem ko sta ona dva nadaljevala z razgovorom.

Nepo se je kmalu vrnil.

»Kako je?« ga je vprašal odvetnik.

»Slabše, žal, mnogo slabše,« je odvrnil Nepo in odšel.

»Kako neprijetna zadeva,« je vzdihnil odvetnik. —

Hm!«

Nekaj časa je govoril samo vodomet za njima.

»Zelo slab je bil videti zadnje čase,« je dejal Vezza.

»Res,«

»Zdaj pa naj bi ostal še sam,« je zopet povzel Vezza.

»Tudi to je res,«

»Skoraj, skoraj,«

»Tudi laz mislim tako.«

Zopet se je oglašal samo tih in sanjav glas vodomet.

Grof Cezar je ležal nepremično v svoji sobi, ki jo je le malo razsvetljevala majhna svetilka, postavljena na tla. Ni videl Ivanke, ki je sedela poleg postelje vsa skrušena, z rokami sklenjenimi na kolnih in v očmi urtnimi v njegov obraz. Zdelo se mu je, da vidi nečakinja, visoko vzravnano sredi sobe. Bila je njegova nečakinja in obenem neka druga oseba. Zdelo se mu je to popolnoma naravno. Premikala se je, govorila in ga gledala z velikimi očmi, polnimi blaznosti. Kako je to bilo mogoče, ko pa je ta oseba umrla že pred tolikimi leti in je že davno bila pokopana. Dobre je vedel, da je bila pokopana. Pripovedoval mu je o tem oče. A kje neki? Mučna pozabljenost! Saj je vendar bil v njegovem spominu ta kraj, to ime! Čutili je, da se premika, da se dviga vedno više in više, dokler ni prišlo na dan.

Zdelo se mu je tedaj, da je potegnil desnico izpod odeje, jo iztegnil in s prstom pokazal na žensko in ji rekel, da laže, da je bila pokopana v družinski kapeli v Oleggju. A ona mu je še vedno grozila, izživala ga je in mu vrgla rokavico. Zdelo se je, da je Marina, a je bila prva žena njegovega očeta, grofica Cecilija Varrega.

1700 km novih, modernih cest v Švici

Švicarski časopisi pišejo, kakor se je moglo zvedeti iz osnega vira, da imajo Švicarji v svojem načrtu javnih del zgraditev številnih novih cest, ki naj bi bile najsoodnejše. Glavna švicarska mesta naj bi bila po tem velikopoteznem načrtu zvezana med seboj z 12 m širokimi cestami. Poleg tega nameravajo zgraditi tudi več drugih cest, od katerih bodo nekatere devet, druge pa šest metrov široke, in bodo vezale manjša mesta in kraje. V celoti imajo Švicarji v načrtu zgraditev 1700 km novih cest.

Zakaj »Črno« morje?

Po čem je Črno morje dobilo svoje ime? Odgovor je nagel in zanesljivo pravilen. Po motni, temni barvi svojih voda, ki so zato takšne, ker vsebujejo v primeri z drugimi morji na svetu zelo malo soli.

V Črnem morju je troje vodnih plasti, ki leže druga na drugi. Vrhnja plast, ki sega komaj kakšnih

petnajet metrov v globino, tvori skoro izključno le rečna voda. Plast, ki leži pod njo, je prav malo elana in jo tvori voda, ki priteka v Črno morje spomladi, ko se v Rusiji tali led in nastajajo velike povodnji. Tretja, spodnja plast vode v Črnem morju, vsebuje zelo malo kisika, nasprotno pa ima zelo visok odstotek žveplovodika, ki ga proizvajajo neštete bakterije, edina živa bitja, ki žive v črnemorskih globlinah. Tam ni kakšnih morskih pošast, pa tudi ribe so zelo redke.

Omenjene tri vodne plasti dajejo temu morju svojstveno, nekam čudno temno barvo in vprav temu Črno morje dolguje svoje ime.

Padalci — posebno orožje za hrvaško državno obrambo

»La Correspondenza« poroča iz Zagreba: V hrvaški vojski so uvedli novo vrsto orožja, namreč padalce, ki imajo zdaj tudi že svojo šolo. Imenuje se »šola lovskih padalcev letalskih sil«. Prva tovrstna šola je v Koprivnici in jo vodi major Dolansky, ki velja na tem polju za velikega strokovnjaka. Hrvaški padalci naj bi bili torej v hrvaški vojski novo, posebno orožje za državno obrambo.

Napovedano mladinsko slikanico: »POVEST PILOTA ŠTEFANA«

bomo začeli priobčevati v soboto, 9. januarja. Povest je iz sodobnega mladinskega življenja, vodi nas v navdušenje za zrakoplovstvo in sport ter bo gotovo zanimala sočubnega dečka, ki si želi ekspedicijskih dogodivščin in zmag nad zrakom, pragozdom in skrivnostmi.

NAROČAJTE »SLOVENCA«!

Šport v kratkem

V Mühletenu so priredili o praznikih skakalne tekme, katerih se je udeležilo 40 smučarjev. Tekmovali so vojaški, ki so na dopustu in naraščalniki. Pred vsemi se je odlikoval Fritz Schädlich, ki si je s skoki 40, 48, in 46 m priboril prvo mesto.

V Oslu na Norveškem bodo priredili 13 in 14. februarja velike mednarodne drsalne tekme, katerih se bodo udeležili tudi nemški in nizozemski tekmovalci. Tekmovali bodo samo v hitrem drsanju.

LJUBLJANSKI KINEMATIČKI

Ob nedeljah 10.30, 14.30 in 18.30; ob delavnikih 14.30, 16.30, 18.30

Pretrsljiva ljubezenska drama o blazni lepici po romanu Edmonda de Amicisa

CARMELA

V glavnih vlogah: Pal Javor, Doris Duranti
Privlačna, ganljiva vsebina,
krasni naravni posnetki
KINO MATICA — TEL 22-41

Dva svrta v enem romanu ljubezni

»Med Hamburgom in Haiti«

po znanem romanu I. M. Franka
V glavnih vlogah: Gustav Knuth, Gisela Uhlen
predstave ob delavnikih od 14.30 ure dalje
ob nedeljah in praznikih 10.30, 14.30, 16.30,
in 18.30. — Konec ob 20.15

KINO SLOGA — TEL 27-50

Odličan film po Fogazzarovem romanu

Palača ob jezeru

V glavnih vlogah: Ida Miranda in Andrea Checchi. — Zaradi izredne dolžine filma predstave vsak dan ob 15 in 17.30 uri; ob nedeljah in praznikih matineja ob 10 uri

KINO UNION — TEL 22-21

Umrla je previdna s sv. zakramenti
moja zlata ženka, dobra sestra in leta
gospa

Štefka Ogrin roj. Pavločič

Pogreb bo v soboto ob pol 3 popoldne iz kapele sv. Krištofa k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 7. januarja 1943.

Rafael Ogrin
in rodbine: Pavločič, Poljanec,
Schmidt, Oblak.

Umrla nam je naša dobra mamica, gospa

Slavica Nečemar roj. Križnič

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 9. januarja 1943, ob 3 popoldne v Zal.
iz kapele sv. Nikolaja, k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. januarja 1943.

Družini: NEČEMAR in KRIŽNIC.

UMRLA NAM JE NAŠA LJUBA MAMA, STARA MAMA IN PRASTARA MAMA,
GOSPA

URŠULA ARKO HOTELIRKA IN POSESTNICA

NA ZADNJI POTI JO SPREMIMO V PETEK, 8. JANUARJA 1943, DOPOLDNE
IZ HIŠE ZALOSTI NA FARNO POKOPALIŠČE.

RIBNICA, LJUBLJANA

ZALUJOČI RODBINI: DR. VUK, DR. PETERLIN

Edgar Wallace:

41

Skrivnost skrivljene sveče

Roman

»Denar?« mu je podsmehljivo odgovorila. »Ne, ne gre za denar. Rada bi vam pokazala neko pismo,« je rekla po kratkem premoru.

In je vzela iz torbice pismo in mu ga dala. Prižgal je vžgalico in ga s težavo bral. Bilo je pisano zelo neokretno.

Cenjena gospodična, vem, kdo ste. Policija Vas išče, a Vas ne izdam. Cenjena gospodična, sem popolnoma suh in 20 šterlingov bi mi prišlo neznanstvo prav in bi Vas več ne nadlegoval. Cenjena gospodična, položite denar na policijo pred oknom svoje sobe. Vem, da spite v pritličju in pridem in ga vzamem. Če ne, tudi prav, res Vas ne bom nadlegoval. Vam odkrito vdani Neki prijatelj.

»Kdaj ste ga dobili?« je vprašal T. Ks.

»Davi,« je odgovorila. »Takoj nato sem poslala brzojavno oglas in sem vedela, da pridete.«

»O, res!« je vzkliknil.

Njena gotovost mu je ugajala. Zaupanje, ki so ga izražale njene besede, ga je opogumilo in osrečilo.

»To se pa lahko dožene, kdo je,« je dostavil.

»Dajte mi svoj naslov in ko bo oni gospod prišel...«

»Nemogoče,« je nenadno odgovorila. »Oprostite in ne mislite, da sem vam nevaležna ali da sem neumna. Gotovo mislite, da sem neumna, kajne?«

»Nikdar nisem izrazil kakke tako žaljive misli.«

»Da, res ne,« je nadaljevala, »a vendar vam ne morem povedati, kje stanujem. Imam poseben razlog, da vam ne povem. Ni to zaradi mene, za življenje nekoga drugega gre.«

Izjava je bila nekoliko dramatična in zavedela se je, da si je upala nekoliko preveč.

»Morda ni prav tako, kakor sem se izrazila,« je dostavila in še rekla tiše: »Je pa nekdo, ki mi je zelo ljub.«

»O!« je vzkliknil T. Ks. razočarano.

Iz sončnih rožnatih višin je padel v dolino sence in teme.

»Nekdo, ki vam je zelo ljub?« je T. Ks. čez trenutek vprašal.

»Da,«

Zopet dolg premolk, nakar je T. Ks. spet spregovoril:

»O, kaj res?«

Znova kratak odmor in nato je Belinda Mary tiho rekla:

»Ne v takem smislu.«

»Ne v takem smislu?« je ostro vprašal T. Ks., a se le nekoliko pomirila.

»Ne tako, kakor mislite vi,« je pojasnila.

»O!« se je oddahnil T. Ks.

Spet se je vrnil v višine, kjer je ožarjala rožnata zarja snegove, da, vzpel se je po omotni poti na najvišji montblanski vrh upanja, od koder pa ga je takoj strmoglavila.

»Seveda, saj se nikdar ne poročim,« je odločno izjavila.

Ta Ksa. je bridko zadelo, ko je ugotovil, da so bili njegovi ožarjeni vrhovi mrzli in gladki ledeniki.

»Kdo pa je rekel, da se poročite?« je vprašal tiho, kakor bi se hotel opravičevati.

»Vi,« je odgovorila in ob njeni drznosti mu je zastal dih.

»Torej dobro, a kako naj vam pomagam?« je vprašal čez trenutek.

»Da bi mi kaj svetovali,« je odgovorila. »Ali naj bi položila denar pred okno?«

»Ne, odločno vam to odsvetujem,« je odgovoril T. Ks., ko se je spet nekoliko obvladal. »Izsiljevanje je to in spravili bi se le v nove zadrege, ako bi se podali. Če mu uspe, da bi na tako lahek način prišel do dvajsetih šterlingov, bi drugič zahteval štirideset. Sicer pa, zakaj stanujete izven doma? Zakaj se ne vrnete domov? Saj ni zoper vas nikake obtožbe in niti sence kakega suma.«

»Ker moram nekaj izvesti, kar sem sklenila,« je odgovorila z odločnim glasom.

»No, pa bi mi vendar zaupali vsaj svoj naslov,« jo je vzpodbujal. »Po vsem tem, kar se je zgodilo med nama, Belinda Mary, in po tolikih letih, odkar se poznamo...«

»Zdaj pa izstopim in odidem,« mu je trdo zagrozila.

»Toda za vraga, kako pa naj vam pomagam?« jo je zadrževal T. Ks.

»Ne preklinjajte!« se je delala strogo. »Pomagajte mi lahko, ako ostanete vljudni in prijazni.«

»Kaj bi radi, da bi se emeril?« jo je zbadljivo vprašal.

»Nič takega nočem, kar bi se upiralo vašemu značaju, samo plemenitega se pokažite,« je rekla.

»Hvala za prijaznost,« je odgovoril T. Ks. in se užljeno odmaknil in naslonil.

»Prepričana sem, da izrabite temo in me boste spet kako smešili.«

»Bog varuj, da bi bil tako prostaški,« je brž

odgovoril. »Kako pa ste prišli na tako misel?«

»Zato, ker sem vam pokazala jezik,« je priznala, nakar je šofer zaslišal za seboj tako priščen smeh, da je preglasil naluščljivo brenenje motorja.

Tisto noč od dvajsetih se je v nekem londonskem predmestju previdno pomikal neki možki v površniku po parku. Opazno se je usmeril k neki hiši ter šel ob zidu, nakar se je ustavil in segel z roko na policjo pred oknom, upajoč, a ne prepričan, da bi kaj našel. Prsti, ki so bili vajeni takega posla, so otipali ovitek, v katerem je bil droben listek.

Vrnil se je v park, kjer je našel svojega pajdaša, ki ga je čakal tam blizu pod neko svetilko.

»Ali je nasleda?« ga je vprašal.

»Ne vem še,« je zamrmral oni.

»Odpri je ovitek in bral v kratkih vrsticah.«

»Nima denarja,« je rekel, »a ga poišče. Jutri popoldne naj bom na oglu Oxford Streeta in Regent Streeta.«

»Ob korej?« je vprašal drugi.

»Ob šest,« mu je odgovoril oni s pismom.

»Tisti, ki naj dobi denar, naj bi imel v rokah Westminster Gazette.«

»O, to bo le potegavščina!« je menil pajdaš.

»Ne, gotovo naju ne bo potegnila,« se je zasmajal prvi. »Stavim, da je do smrti prestrašena!«

»Oni drugi si je grizel nohte in zaskrbljeno gledal v obe smeri ceste.«

»Tako sva vendarle prišla do nečesa,« je bridko pripomnil.

»Prišla sva iz jetnišnice, da bi služila tisočake, a zdaj se morava emeriti za dvajset šterlingov.«